

TUTKIMUSTIEDOTE

Näkövammaisten aikuisten näkemykset suomenkielisten ilmausten tunnelatauksista

Pyydämme Teitä osallistumaan Tampereen yliopistossa toteutettavaan tutkimukseen, jossa suomen kielen tutkijat selvittävät, kuinka tunteet ja asenteet ilmenevät kielessä. Tarkemmin tutkimuksessa tarkastellaan suomenkielisiin ilmauksiin liittyviä tunnelatauksia ja asenteita etenkin näkövammaisuuden näkökulmasta. Ryhmäkeskustelulla selvitetään, mitä mieltä näkövammaiset aikuiset ovat esimerkiksi ilmauksesta *haavoittuvassa asemassa oleva* ja sen eri käyttöyhteyksistä. Perehdyttyänne tähän tiedotteeseen voitte esittää tutkijoille kysymyksiä tutkimuksesta ja sen kulusta. Jos päätätte osallistua tutkimukseen, teiltä pyydetään tästä kirjallinen suostumus.

Kuka voi osallistua tutkimukseen

Tutkimukseen osallistujiksi haetaan henkilöitä, jotka ovat

- aikuisia (18 vuotta täyttäneitä; yläikärajaa ei ole)
- näkövammaisia (osallistujan oma tieto näkövammaisuudesta riittää; tutkijat eivät kysy diagnooseja)
- äidinkieleltään suomenkielisiä
- halukkaita osallistumaan ryhmäkeskusteluun.

Ryhmäkeskustelu toteutetaan kasvokkaisena tapaamisena Tampereella. Ryhmäkeskusteluun osallistuu kerrallaan noin viisi henkilöä. Tunteiden Tampere -hanke ei korvaa osallistujien matkakuluja.

Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena on kerätä tietoa ilmauksiin liittyvistä tunnelatauksista ja asenteista eli kielellisistä affekteista. Tutkimuksessa halutaan esimerkiksi tietää, mitkä ilmaukset koetaan sävyltään kielteisiksi ja mitkä myönteisiksi. Tutkimuksella saadaan uutta tietoa syrjimättömästä kielenkäytöstä Suomessa. Tutkimus on osa Koneen Säätiön rahoittamaa, Tampereen yliopistoon sijoittuvaa Tunteiden Tampere -hanketta.

Tutkimuksen käytännön toteutus

Tutkimuksen aineisto kerätään ryhmäkeskustelulla. Keskustelun runkona toimivat suomenkielisistä uutisteksteistä poimitut otteet, jotka tutkijat lukevat yksitellen ääneen. Kustakin otteesta ja sen herättämistä ajatuksista keskustellaan vapaamuotoisesti siten, että tutkimukseen osallistujat voivat nostaa esiin haluamiaan näkökulmia. Vääriä vastauksia ei ole, vaan kaikki näkökulmat ovat arvokkaita. Keskustelu äänitetään ja videokuvataan, jotta tutkijat voivat analysoida aineistoa. Lisäksi tutkijat tekevät tutkimusta varten muistiinpanoja osallistujien esittämistä huomioista. Keskustelun kesto on noin puolitoista tuntia. Keskustelua voidaan tauottaa osallistujien toiveiden mukaisesti. Osallistuja voi myös halutessaan peruuttaa osallistumisensa tutkimukseen, jolloin siihen mennessä kerättyä aineistoa voidaan käyttää tutkimuksessa. Tutkimukseen osallistumisen keskeyttämisen tai peruuttamisen syitä ei tarvitse selittää. Aineistonkeruun toteuttavat väitöskirjatutkija Vilma Wacklin ja tutkimusavustaja Juuli Vallinen. Tutkimus tulee osaksi Vilma Wacklinin väitöskirjaa. Wacklin on itsekin näkövammainen.

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Tutkimukseen liittyvät hyödyt ja riskit

Tutkimukseen osallistumisesta ei ole osallistujille välitöntä hyötyä. Sen sijaan tutkimuksesta on tieteellistä hyötyä: tutkimuksen tuloksia hyödynnetään esimerkiksi syrjimätöntä kieltä koskevien ohjeistusten kehittämiseen. Tutkimukseen osallistumiseen ei liity normaalista arkielämästä poikkeavia riskejä.

Luottamuksellisuus, tietojen käsittely ja säilyttäminen

Teiltä kerätään yhteystiedot (nimi, puhelinnumero tai sähköpostiosoite), jotta Teihin voidaan olla yhteydessä ryhmähaastattelun ajankohdan sopimiseksi. Voitte itse valita Teille sopivimman yhteydenottotavan. Lisäksi Teiltä kerätään tieto syntymävuodesta ja äidinkielestä. Syntymävuosi kerätään, koska kieli muuttuu jatkuvasti ja eri ikäisillä ihmisillä voi olla eri käsityksiä siitä, mitä sanoja on suositeltavaa käyttää. Lisäksi syntymävuodella varmistetaan osallistujien täysi-ikäisyys. Äidinkieltä kysytään, koska tutkimukseen tavoitellaan äidinkielenään suomea puhuvia osallistujia.

Tutkija ja tutkimusavustaja litteroivat eli kirjoittavat tekstimuotoon keskustelun ääni- ja videotallenteet. Kaikkia Teistä kerättyjä tietoja (yhteystiedot, syntymävuosi, äidinkieli, ääni- ja videotallenteet, litteroidut aineistot, tekstimuotoiset muistiinpanot, allekirjoitetut suostumuslomakkeet) käsitellään luottamuksellisesti EU:n tietosuoja-asetuksen ja Suomen tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Tietoihin on pääsy vain Tunteiden Tampere -hankkeen tutkijoilla. Kaikkia tietoja säilytetään ja käsitellään tietoturvallisesti. Aineisto on vain hankkeen käytössä, ja sen hallinnasta vastaa hankkeen johtaja. Tähän tutkimukseen kerättyjä tietoja voidaan käyttää hankkeen johtajan luvalla myös myöhempiin tutkimuksiin. Aineisto tuhoetaan kahden vuoden kuluttua tutkimuksen päättymisestä.

Tutkimustulosten raportointi

Tutkimuksen tulokset raportoidaan alan tieteellisessä julkaisussa siten, että osallistujia ei voida tunnistaa. Tulokset raportoidaan myös Wacklinin väitöskirjassa ja hankkeen verkkosivuilla. Myös näissä yhteyksissä huolehditaan osallistujien henkilöllisyyden suojaamisesta.

Lisätiedot

Jos teillä on kysyttävää tutkimuksesta, pyydämme ottamaan yhteyttä väitöskirjatutkija Vilma Wackliniin. Hanketta koskevista kysymyksistä voi olla yhteydessä myös hankkeen johtajaan dosentti Liisa Mustanojaan.

Vilma Wacklin
Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta
Kielten yksikkö
+358 50 339 4337, vilma.wacklin@tuni.fi

Liisa Mustanoja
Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta
Kielten yksikkö
+358 50 318 0769, liisa.mustanoja@tuni.fi